

Vuosikertomus 2017

Sisällys

Hallituksen puheenjohtajan katsaus	4
Strategiset tavoitteet ja toiminnan painopisteet	5
Jäsenet	7
Jäsenpalvelut ja muu toiminta	10
Tilaisuudet	10
Valmennukset, työpajat, teemaryhmät ja opintomatkat	12
FIBSin Monimuotoisuusverkosto	17
Uutis- ja tietopalvelut	18
Yhteiskuntasuhteet ja kansainvälinen yhteistyö	21
Hallinto ja henkilöstö	23
Tulostavoitteet ja talous	24
FIBSin ja Monimuotoisuusverkoston jäsenet 31.12.2017	28

Vuoden 2017 avainluvut

- FIBSillä oli vuoden lopussa **317** jäsentä – jäsenmäärä kasvoi **8 %** edellisvuoteen verrattuna
- Jäsenistä **77 %** oli yrityksiä, joista **60 %** suuria yrityksiä
- Monimuotoisuusverkoston jäsenmäärä kasvoi **22 %** ja oli vuoden lopussa **121**
- Tilaisuuksia järjestettiin **43** – osallistujia oli kaikkiaan lähes **1400**
- Osallistujien yleisarvosana tilaisuuksille oli **4,3 / 5**
- Vuoden 2017 jäsenkyselyyn vastanneista **79 %** kertoi FIBS:n onnistuneen jäsenpalvelutoiminnassaan hyvin ja suurista yritysjäsenistä **98 %** suosittelisi FIBS:n palveluita yritysvastuualan kollegoilleen
- Vuoden tuotot olivat yhteensä **756 000** euroa ja tulos **55 486** euroa ylijäämäinen

FIBS on vuonna 2000 perustettu yritysvastuuverkosto, jonka tavoitteena on auttaa yrityksiä tekemään vastuullista, kestävästä kehitystä tukevaa liiketoimintaa. FIBS:n jäseneksi voivat liittyä kaikki organisaatiot, jotka pyrkivät edistämään yritys- ja yhteiskuntavastuuta toiminnassaan.

Palveluitamme ovat tilaisuudet, valmennukset, teemaryhmät, uutis- ja tietopalvelut sekä Monimuotoisuusverkosto. Tämän lisäksi tarjoamme jäsenillemme ainutlaatuisen tilaisuuden verkostoitua eri toimialojen yritysten ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa.

Missiomme on olla jäsentemme paras kumppani vastuullisuustyössä. Visiomme on, että suomalaisyritykset ovat omaksuneet vastuullisuuden keskeiseksi menestystekijäkseen. Arvomme ovat edelläkävijäisyys, innostavuus ja yhteisöllisyys.

Hallituksen puheenjohtajan katsaus

FIBS:n 17. toimintavuosi oli isojen muutosten aikaa maailmassa. Kaikkien kestävän kehityksen teemojen osalta suunta ei ollut aina parempaan: ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen sekä globaali osattomuus kiihtyivät.

Toisaalta kestävän kehityksen teemat nousivat esille ensimmäistä kertaa esimerkiksi Suomen valtion budjettia tarkasteltaessa. Myös yrityksissä huomioidaan yhä enemmän vastuullisuuden positiiviset puolet ja mahdollisuudet. Ilman yritysten vahvaa osallistumista ei ole mahdollista luoda oikeudenmukaista ja turvallista tulevaisuutta. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet luovat uutta, globaalia systematiikkaa yritysvastuun kehittämiseen. Sijoitusmaailmassakin vastuullisuus ja sen huomioiminen päätöksenteossa kuuluu jo ylimmän johdon vakioagendalle.

FIBS on jatkanut vahvaa kasvuaan; saavutimme tänä vuonna erinomaisen yli kahdeksan prosentin jäsenkasvun ja meillä on nyt jo yli 300 jäsentä. Vaikuttavuuttamme suuryritysten keskuudessa todistaa myös se, että jo 60 prosenttia Suomen suurimmista yrityksistä on jäseniämme, ja erityisesti elintarvikeala on aktivoitunut vuonna 2017 muun muassa valmennushankkeisiimme osallistumisessa.

Saimme myös kannustavaa jäsenpalautetta: peräti 95 % kaikista vastanneista suosittelisi jäsenyyttämme. FIBS:n vuosittainen yritys vastuututkimus on jo osa Suomen kestävän kehityksen infrastruktuuria, ja sen kolmea indikaattoria käytetään työelämän laadun indikaattorina. Myös ennakkoluuloton BISNES 2030 -hankkeemme sai merkittävää näkyvyyttä erityisesti sosiaalisessa mediassa. Olemme lisäksi vakiinnuttaneet luontopääoma-termin yrityskäyttöön valmennuksillamme. Monimuotoisuus- ja

syrijättömyystyömme on osoittanut ajankohtaisuutensa maahanmuuttoon liittyvien kysymysten ja #metoo-mullistuksen yhteydessä.

Viime vuosien tasaisesta kasvusta huolimatta halusimme kuitenkin kysyä itseltämme, miksi me olemme olemassa ja mitä lisäarvoa me tuotamme nyt ja tulevaisuudessa jäsenillemme ja sidosryhmillemme. Tämän työn tuloksena meillä on uusi strategia, jonka mukaisesti haluamme kehittää itseämme ja tarjontaamme yrityksille. Lisäarvo jäsenille ohjaa meitä, ja tavoitteemme on ajatusjohtajuus ja entistä parempi näkyvyys sekä tuloksellisuus. Vuonna 2018 alkava toteutus kulminoituu 20-vuotisjuhlavuotnamme 2020. Maailma ja FIBS muuttuvat siis edelleen tulevinakin vuosina.

Haluaisin lämpimästi kiittää FIBS:n henkilöstöä sekä jäseniämme menestyksekkästä työstä yritysvastuun parissa!

Kati Ihamäki

Hallituksen puheenjohtaja, FIBS

Strategiset tavoitteet ja toiminnan painopisteet

Vuonna 2017 FIBSin ja samalla jäsentemme toiminnan ja painopisteiden määrittelyyn vaikuttaneita keskeisiä teemoja ympäristökysymysten osalta olivat mm. ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden jatkuva köyhtyminen. Yhteiskuntaan ja työhön liittyvistä teemoista merkittävimpiä olivat maahanmuutto ja työmarkkinoiden jatkuva muutos. Ajankohdaisia yritysten vastuullisuustoimintaan vaikuttavia teemoja olivat myös tuotannon, kaupan ja palveluiden digitalisoituminen.

Myös Suomen taloudellinen ja innovaatioihin liittyvä kilpailukyky vaikutti edelleen kaikkien tarvitsemien yhteisten palvelujen saatavuuteen, minkä lisäksi yritysten vastuullisuuteen kohdistui yhä suurempia odotuksia ja vaatimuksia sijoittajien ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden suunnalta.

FIBSin toimintaan vaikuttavia reunaehtoja olivat kasvavan ja moninaisen jäsenkunnan erilaiset toiveet ja tarpeet, muiden sidosryhmiemme FIBSin toimintaan kohdistamat odotukset sekä FIBSin organisaation osaamisen ja prosessien kehittämistarpeet.

Toimintaamme ohjasi kuluneen vuoden aikana vuosille 2015–2017 laadittu strategia ja sen neljä päätavoitetta: pysyä jäsentemme ykköskumppanina, kasvattaa yhteiskunnallista vaikuttavuuttamme, säilyttää johtoasemamme sosiaalisen pääoman alueella sekä tulla merkittäväksi toimijaksi luontopääoman valituilla alueilla.

Pitkäaikaisten strategisten tavoitteiden osalta onnistuimme edellisvuoden tapaan hyvin:

Tavoite	Mittari	Kommentti
Jäsenten ykkökumppanuus	Jäsenkysely: 88 % suurista jäsenyrityksistä arvioi FIBSin onnistuneen jäsenpalvelutoiminnassaan hyvin, 98 % suurista jäsenyrityksistä suosittelisi FIBSin palveluita yritysvastuualan kollegoilleen	Jäsenpysyvyys suurten yritysten osalta 98 %
Vaikuttavuus	Suurten, globaalistikin paljon työllistävien yritysten osalta vaikuttavuus kasvoi edelleen	Nettojäsenkasvu oli 8 %, myös FIBSin näkyvyyden kasvu oli vahvaa
Sosiaalinen pääoma	Monimuotoisuussitoumusten allekirjoittaneiden määrä kasvoi 22 %, FIBSin ihmisoikeusvalmennus sai edelleen hyvää palautetta	Suuret yritykset aktiivisia monimuotoisuussitoumuksen allekirjoittajia
Ympäristöpääoma	FIBSin Luontopääomavalmennus on vakiinnuttanut asemansa Suomessa	Erityisesti elintarvikeala vahvasti mukana vuoden valmennuksessa

Onnistuimme myös jäsenkasvun, jäsenyytyväisyyden sekä taloutta koskeissa tavoitteissa hyvin, tarkemmat tiedot yksittäisistä tuloksista löytyvät sivulta 24.

Strategiaudistus ja uusien jäsenpalveluiden suunnittelu vuoden keskeisiä kehittämishankkeita

FIBSin kasvavan ja moninaisen jäsenistön erilaiset tarpeet ja toiveet FIBSin palveluiden osalta edellyttävät toiminnan kehittämistä ja nostamista uudelle tasolle, jotta palvelumme vastaavat myös tulevaisuudessa parhaalla mahdollisella tavalla kaikkien jäsentemme odotuksiin. Palveluitamme priorisoidaan myös FIBSin yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kasvattamisen pohjalta.

Näistä lähtökohdista käsin käynnistettiin kuluneen vuoden keväällä FIBSin uuden, vuodelt 2018–2020 kattavan toimintastrategian kehittämistyö. Vuoden lopulla FIBSin hallitus hyväksyi neljä uutta strategista tavoitetta: enemmän lisäarvoa jäsenille, ajatusjohtajuuden vahvistaminen, tunnettuuden kasvattaminen ja tuloksellisuuden parantaminen. Strategiatyön yhteydessä päivitettiin FIBSin visio, missio ja arvot sekä suunniteltiin uusia jäsenpalveluita, jotka on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2019.

Jäsenet

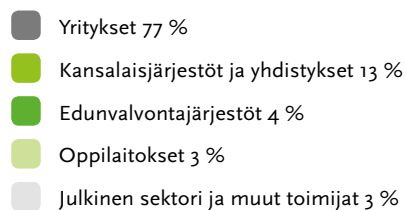
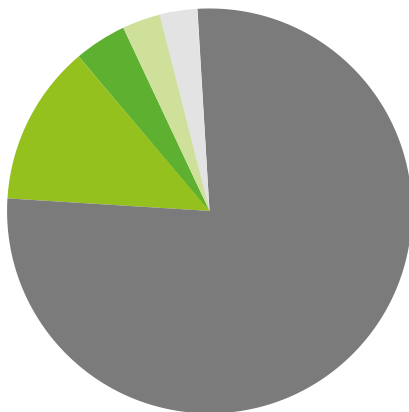
FIBSin jäseneksi voivat yritysten lisäksi liittyä kaikki organisaatiot, jotka pyrkivät edistämään vastuullista liiketoimintaa Suomessa. FIBSin jäsenhankinnan, jäsenpalveluiden ja muun toiminnan suunnittelun ensisijainen ja tärkein kohderyhmä ovat kuitenkin suuret yritykset.

Kuluneen vuoden aikana FIBSin jäsenmäärä nousi uudelle sataluvulle: vuoden lopussa jäseniä oli 317 (292 vuonna 2016) ja jäsenmäärän nettokasvuprosentti oli 8 % (7 %). Uusia jäseniä saatiin 42 (32), jäsenyyden irtisanoi 13 (10), minkä lisäksi jäsenyritysten keskuudessa tapahtui kolme fuusiota.

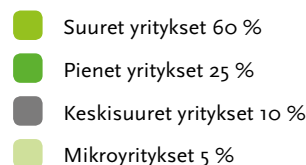
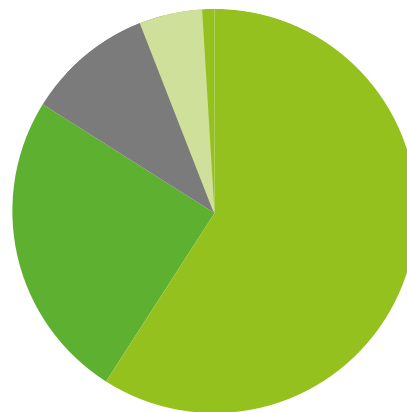
Suurista yrityksistä verkostoon liittyivät mm. Barona, Berner, IKEA, Marimekko, Meyer Turku, Oriola, Pöyry, Saarioinen, Suominen, Svenska Handelsbanken ja Valio. Oppilaitosjäsenten määrä nousi kymmeneen LUT School of Business Managementin liittyttyä mukaan toimintaan. Julkishallinnon toimijoista jäseneksi liittyi mm. Metsähallitus.

FIBSin jäsenistä valtaosa eli 77 % (76 %) oli yrityksiä, näistä suuria ja keskisuuria 60 prosenttia. Kaikki Suomen 10 suurinta yritystä olivat edellisvuoden tapaan FIBSin jäseniä, ja 100 suurimmasta yrityksestä 64 %. Suurten ja keskisuurten yritysten osuus jäsenistöstä nousi hieman, pienten ja mikroyritysten määrä taas laski edellisvuoteen verrattuna. Jäsenistä 13 prosenttia (13 %) oli kansalaisjärjestöjä ja yhdistyksiä, 4 prosenttia edunvalvontajärjestöjä (4 %), 3 prosenttia (4 %) oppilaitoksia ja loput julkisen sektorin toimijoita ja muita organisaatioita.

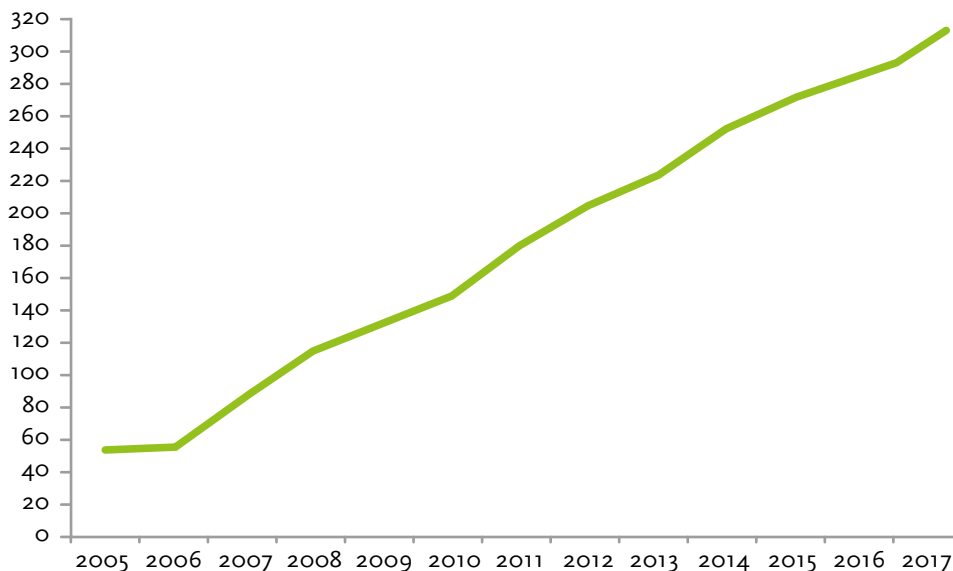
FIBSin jäsenjakauma vuonna 2017

FIBSin yritysjäsenet vuonna 2017

FIBSin jäsenmäärän kehitys 2000–2017

Suuret yritykset tyytyväisimpiä FIBSin jäsenpalveluihin

Tilaisuudet, jäsenkirje ja FIBSin yritys vastuututkimus olivat syksyllä tehdyn jäsenkyselyn mukaan FIBSin tärkeimmät palvelut. Palveluiden tärkeimpänä lisäarvona pidettiin ajantasaista tietoa, verkostoitumismahdollisuuksia sekä yritys vastuutoiminnan kehittämistä.

Jäsen tyytyväisyyttä mittaavat luvut laskivat hieman edellisvuoteen verrattuna, suuret yritykset olivat kuitenkin FIBSin palveluihin keskimääräistä tyytyväisempiä: 61 prosenttia (80 %) kaikista vastaajista sanoi palveluiden tuoneen vähintään hyvin lisäarvoa yritys vastuutyölle¹, suurista yrityksistä näin koki 70 prosenttia. 95 prosenttia (100 %) kaikista jäsenistä suosittelisi FIBSin palveluita yritys vastuualan kollegoilleen, suurista yrityksistä taas 98 prosenttia. Jäsenkysely lähetettiin kaikille FIBSin postituslistoilla oleville jäsenorganisaatioiden työntekijöille (1654), vastausprosentti (5 %) oli hieman edellisvuotta alhaisempi.

Avoimissa kommentteissa kyselyyn vastanneet korostivat FIBSin merkitystä alan toimijana ja kiittivät aktiivista tilaisuus- ja muuta toimintaa. Monimuotoisen jäsenistön erilaiset toiveet ja tarpeet nousivat kyselyssä kuitenkin myös hyvin esiin: osa toivoi enemmän vastuullisuuden edelläkävijöille suunnattuja palveluita, toiset aloittelijoille sopivia perusasioita, joidenkin mielestä tilaisuuksia on jo liikaa, toisten mielestä enemmänkin voisi järjestää.

Jäsenkyselyn lisäksi mielipiteitä palveluista kerättiin vuoden aikana tilaisuuksien palautekyselyiden kautta. Tilaisuuksista saatu yleisarvosana pysyi edellisvuoden tasolla (4,3 / 5). Tilaisuuksia järjestettiin kaikkiaan 43 (40).

¹ Tuloksissa huomioitava kysymyksen muotoilun muutos: 2016 kysyttiin ”Kuinka hyvin FIBS on vuoden 2016 aikana onnistunut tuomaan lisäarvoa sinulle ja organisaatiollesi yritys vastuutyössä?” ja vuonna 2017 ”Kuinka hyvin FIBS on vuoden 2017 aikana onnistunut tuomaan lisäarvoa organisaatiolenne yritys vastuutyössä?” Muutama vastaaja myös totesi vähäisen lisäarvon johtuvan oman aktiivisuuden puutteesta.

FIBSin uuden, vuosien 2018–2020 strategian keskeisenä tavoitteena on tarjota enemmän lisäarvoa jäsenille. Jäsenistön erilaisiin odotuksiin pyritään tulevaisuudessa vastaamaan räätälöimällä palveluita entistä enemmän eri kohderyhmien tarpeisiin. Tätä varten FIBSin jäsenpalveluita uudistetaan siten, että palveluiden suunnittelussa huomioidaan niin jäsenten vastuullisuusresurssien ja -osaamistasojen erot ja toiminnan kehittämistarpeet kuin jäsenten FIBSin palveluihin kohdistamat odotukset.

Jäsenpalvelut ja muu toiminta

Vuonna 2017 FIBS:n jäsenpalveluihin sisältyivät tilaisuudet, valmennukset, työpajat, teemaryhmät, opintomatkat, Monimuotoisuusverkosto sekä uutis- ja tietopalvelut. Jäsenpalveluiden lisäksi yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja kansainvälinen yhteistyö olivat edellisvuosien tapaan olennainen osa FIBS:n toimintaa.

TILAISUUDET

Kuluneen vuoden aikana FIBS järjesti kaikkiaan 43 tilaisuutta (40 vuonna 2016), näistä 11 oli seminaareja. Seminaarien lisäksi järjestettiin kaksi FIBS:n uusille ja potentiaalisille jäsenille suunnattua After Work -tilaisuutta sekä yksi sidosryhmätilaisuus, webinaari ja virtuaalifoorumi. Tilaisuuksilla oli kaikkiaan 1375 osallistujaa (1700).

Seminaareissa teemoina olivat FIBS:n yritysraportin tulosten julkistuksen lisäksi mm. digitalisaatio, stereotyyppiä liike-elämässä, vastuulliset palkitsemiskäytännöt, ei-taloudellinen ja integroitu raportointi, biotalous ja vastuullisen brändin rakennuspalikat.

Vuoden suurin tilaisuus osallistujamäärältään oli FIBS:n yritysraportin julkistustilaisuus toukokuussa (200 osallistujaa) ja parhaimman arvostuksen (4,7 / 5) palauttekyseilyssä saivat ratkaisupaja ”Pakolaiset ja turvapaikanhakijat työelämässä ja asiakkaina” sekä työpaja ”Monimuotoisuusjohtamisen ABC – miten alkuun?”

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet yritysten agendalle virtuaalifoorumin kautta

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (Sustainable Development Goals, SDGs) oli yksi FIBS:n keskeisistä vastuullisuusteemoista vuonna 2017. YK:n jäsenvaltioiden vuonna 2015 sopiman 17 globaalin tavoitteen ja niiden 169 alatavoitteen tarkoituksena on edistää ihmisten hyvinvointia ja suojella ympäristöä kaikkialla maailmassa. Tavoitteet on päätetty saavuttaa vuoteen 2030 mennessä.

Syys-lokakuussa järjestetyn virtuaalisen BISNES 2030 -keskustelufoorumien tavoitteena oli kasvattaa yritysten tietoisuutta YK-tavoitteista sekä tarjota yritysten, kansalaisjärjestöjen, yliopistojen, tutkimuslaitosten ja muiden organisaatioiden edustajille mahdollisuus saada ja jakaa tietoa ja kokemuksia tavoitteista ja niihin liittyvistä liiketoimintamahdollisuuksista.

BISNES 2030 -foorumien kummeina toimivat FIBS:n viiden jäsenorganisaation johtohenkilöt: NCAB Group Finlandin toimitusjohtaja **Kim Fagerström**, Plan International Suomen pääsihteeri **Ossi Heinänen**, Finnairin kestävän kehityksen johtaja **Kati Ihmäki**, OP Ryhmän yhteiskuntasuhteiden johtaja **Tuuli Kousa** sekä WWF Suomen pääsihteeri **Liisa Rohweder**. Kummit virittävät keskustelua foorumilla myös live chateissa sekä podcast-haastatteluissa.

FIBS:n tavoitteena oli saada foorumille mukaan vähintään 100 yritystä ja yritysten sidosryhmää, mutta tapahtuma ylitti kaikki odotukset niin keskustelijoiden määrän kuin sisällönkin osalta: foorumilla jakoi seitsemän viikon ajan tietoa ja näkemyksiään YK-tavoitteista lähes 400 henkeä. Vierailijoita foorumilla riitti päivittäin kymmenittäin, virtuaaliavajaisissa oli mukana lähes 100 osallistujaa. Foorumin keskusteluiden teemat vaihtelivat toimitusketjujen hallinnasta vastuulliseen sijoittamiseen.

Virtuaalifoorumin keskustelut välittyivät myös some-kanaviin: esimerkiksi Twitterin kautta **business2030**-hashtagin sisältävän postauksen näki Keyhole-seurantasivuston mukaan yli 130 000 henkeä, foorumin kummien tekemiä videoita katsottiin Facebookissa kaikkiaan lähes 12 000 kertaa ja Twitterissä yli 13 000 kertaa.

BISNES 2030 -foorumi järjestettiin ulkoministeriön tuella ja yhteistyössä Enne Collectiven ja Orchidea Innovationsin kanssa.

VALMENNUKSET, TYÖPAJAT, TEEMARYHMÄT JA OPINTOMATKAT

FIBS:n valmennukset ja työpajat ovat jäsenille mahdollisuus syventää osaamistaan ajan-kohtaisista yritys vastuun teemoista, kuulla muiden yritysten ja toimijoiden ratkaisuksista ja käytännöistä, verkostoitua ja löytää uusia potentiaalisia benchmarking-kumppaneita. Teemaryhmät taas tarjoavat FIBS:n valmennuksiin osallistuneille mahdollisuuden jatkaa valmennusteemoihin liittyvää keskustelua, vaihtaa tietoa hyvistä käytännöistä sekä sparrata toisiaan pienryhmäkeskusteluiden ja käytännön ryhmätöiden kautta. Ulkomaille suuntautuvilla opintomatkalla FIBS:n jäsenillä on mahdollisuus verkostoitua muiden maiden yritys vastuualan edelläkävijöiden kanssa.

Luontopääoma, hiilineutraalius ja ilmatoriskit vuoden ympäristövalmennusten ja -työpajojen teemoina

Kuluneen vuoden ympäristö vastuun teemoja olivat edellisvuoden tapaan luontopääoma ja hiilineutraalius, vuoden uusi teema oli ilmatoriskit arvoketjuissa.

FIBS on tarjonnut jäsenilleen vuodesta 2014 alkaen valmennusta luonnon monimuotoisuuteen ja luontopääomaan liittyen. Vuonna 2017 valmennuksen ohjelmasisältö päivitettiin vastaamaan entistä paremmin liiketoiminnan tarpeita hyödyntämällä vuonna 2016 julkaistua kansainvälistä Natural Capital Protocol -ohjeistoa. Samalla koulutuksen nimi ”Biodiversiteetin Master Class” vaihtui muotoon FIBS:n Luontopääomavalmennus. Ympäristöministeriön tuella ja Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä toteutettu valmennus perustui WBCSD-yritysvastuuverkoston luomaan Business Ecosystem Training -ohjelmaan.

FIBS:n viisipäiväinen valmennus tarjosi mm. kattavasti tietoa luonnon monimuotoisuudesta ja ekosysteemipalveluista sekä työkaluja biodiversiteetin ja ekosysteemipalvelujen arvottamiselle omassa yrityksessä. Kansainvälisen Natural Capital Coalition -yhteisön pääjohtaja Mark Gough toimi valmennuksen vierailevana luennoitsijana ja esitteli Natural Capital Protocol -viitekehyksen osallistujille. Tämän lisäksi valmennus tarjosi ohjeistusta luontovaikutusten raportointiin sekä mahdollisuuden verkostoitua ja vaihtaa tietoa ja käytännön kokemuksia muiden yritysten kanssa.

Valmennukseen osallistui 10 yritystä: Aalto-yliopisto, Ensto, HSY, Kemijoki, Kotipizza, Lidl, Otava, Stockmann, Valio ja Wihuri. Näiden lisäksi Lemminkäinen ja Fortum osallistuivat valmennuksen uudelleen ”kuunteluoppilaina”. Valmennukseen osallistuneiden kokemukset ja oivallukset kootaan Luontopääomatarinat-juttusarjaksi, tarinat julkaistaan vuoden 2018 alussa FIBS:n verkkosivuilla.

Luontopääomavalmennuksen suorittaneille järjestettiin vuoden aikana yksi teemaryhmätilaisuus, jossa jatkettiin keskustelua valmennukseen liittyvistä teemoista. Valmennukseen on osallistunut neljän vuoden aikana jo kaikkiaan 39 yritystä. Valmennus järjestetään myös vuonna 2018.

Ilmatoriskit yritysten arvoketjuissa vuoden uusi ympäristöteema

FIBS järjesti syksyllä 2017 kaksi työpajaa liittyen ilmatoriskien hallintaan yritysten arvoketjuissa. Uusi teema herätti valtavaa kiinnostusta yritysten keskuudessa, ja siksi toisen työpajan yhteydessä järjestettiin myös seminaari, jotta mahdollisimman moni yritys pääsisi tutustumaan ajankohtaiseen aiheeseen.

Molemmissa työpajoissa alan huippuasiantuntijat johdattivat osallistujat teemaan, minkä jälkeen yritykset tutustuivat ammattifasilitaattoreiden avulla kansainväliseen, yritysten arvoketjujen riskienhallintaan suunniteltuun ADAPT-analyysityökaluun.

Vastuullisuuteen panostavat yritykset osaavat käsitellä epävarmuutta arvoketjuissaan, mutta ilmaston lämpenemisen seurauksena syntyviin sään ääri-ilmiöihin sekä muutoksiin eivät nykykäytännöt enää riitä. Toistaiseksi yrityksille on ollut heikosti tarjolla tietoa liittyen arvoketjuihin kohdistuviin ilmastouhkiin ja -mahdollisuuksiin, tätä tietovajetta FIBS halusi paikata uusilla työpajoilla. Ennakoivalla toiminnalla yritykset voivat pienentää riskejä ja välttää niistä aiheutuvat kustannukset. Ilmatoriskien sisäistäminen ja varhainen sopeutuminen muutoksiin tarjoavat yrityksille myös mahdollisuuksia muun muassa tuote- ja palveluinnovaatioiden sekä edelläkävijyyden kautta.

Hiilineutraali bisnes Master Class -valmennus vietiin päätökseen

Helmikuussa vietiin päätökseen vuoden 2016 lopulla käynnistynyt kaksipäiväinen Hiilineutraali bisnes Master Class -valmennus. Sitran ja Deloitteen kanssa yhteistyössä järjestetyssä valmennuksessa osallistujat perehtyivät hiilineutraaliin strategiaan, johtamiseen ja yrityskulttuuriin, päästöt tehokkuuteen sekä uusiin puhtaisiin liiketoimintamahdollisuuksiin. Valmennuksen tavoitteena oli luoda valmiudet osallistujayrityksille siirtymiselle kohti hiilineutraalia liiketoimintaa. Valmennukseen osallistui 10 yritystä: Altia, Elisa, NCC, Posti, Sponda, SRV, Stora Enso, Technopolis, TVO ja UPM.

Tiedätkö mikä on yrityksenne luontopääoma?

Monet yritykset ovat jo pitkään seuranneet ja mitanneet toimintansa negatiivisia ja positiivisia vaikutuksia ympäristöön. Harvempi on kuitenkin toistaiseksi kokonaisvaltaisesti arvioinut riippuvuussuhdettaan luontoon. Tämä siitäkkin huolimatta, että jokainen yritys on tavalla tai toisella riippuvainen luonnon tarjoamista hyödykkeistä eli ekosysteemipalveluista: puhtaasta vedestä, tulvien säätelystä, kasvien pölyttämisestä tai tuotteiden valmistukseen tarvittavista raaka-aineista ja energiasta.

Kaikki nämä luonnon palvelut ovat yrityksille täysin ilmaisia. Mutta entä jos luonnon palveluja aletaankin hinnoitella tai verottaa, tai niihin liittyvää yhteiskunnallista sääntelyä kiristetään? Puhumattakaan siitä, miten jatkuva väestönkasvu ja luonnonvarojen ylikulutus vaikuttavat tulevaisuudessa tuotteiden valmistuksessa tarvittavien raaka-aineiden saantiin ja hintoihin.

Muun muassa näistä syistä yhtä useampi yritys Suomessa ja maailmalla onkin alkanut tarkastella luontoa pääomana, jota tulee suojella ja kasvattaa siinä missä rahallista, sosiaalista, inhimillistä ja suhdettä omaakin.

Luontopääoma on tapa määritellä sekä yrityksen positiiviset ja negatiiviset ympäristövaikutukset että kaikki ne hyödyt, jotka yritys luonnosta saa. Luontopääoma-arvioinnin kautta on mahdollista ottaa huomioon kaikki merkittävät liiketoimintaan kohdistuvat riskit sekä luonnon tarjoamat liiketoimintamahdollisuudet. Kyse on siis yrityksen tulevaisuuden toimintaedellytysten turvaamisesta.

Anna Lemström
ympäristöasiantuntija, FIBS

Kansainvälistä näkyvyyttä FIBS:n Luontopääomavalmennukselle

Vuoden lopulla FIBS:n ympäristöasiantuntija osallistui kolmeen ympäristöalan kansainväliseen tapahtumaan. Lokakuun alussa Frankfurtissa järjestetyssä neljännessä EU:n Business & Biodiversity -verkoston (EU B@B) vuosikokouksessa kuultiin viimeisimmistä läpimuroista yritysten biodiversiteettityön osalta ja verkostoiduttiin muiden maiden alan johtavien asiantuntijoiden kanssa. FIBS:n Luontopääomavalmennus oli näkyvästi esillä marraskuun lopulla Pariisissa järjestetyssä Global Partnership for Business and Biodiversity -verkoston kokouksessa sekä Edinburghissa järjestetyn World Forum on Natural Capital -tapahtuman paneelikeskustelussa.

Kuluneen vuoden ympäristöteemoihin liittyviä palveluita kehitetään edelleen vuonna 2018, minkä lisäksi tavoitteena on järjestää uusi valmennus ilmastonmuutoksen hillinnästä yritysten arvoketjuissa.

Ihmisoikeusvalmennusta yrityksille – ja räätälöidysti elintarvikealalle

Kuluneen vuoden aikana järjestettiin jo neljäs nelipäiväinen ihmisoikeusvalmennus yrityksille, ja tämän lisäksi uutuuksena elintarvikeyrityksille suunnattu kaksipäiväinen valmennus ihmisoikeuksista liiketoiminnassa.

Vuodesta 2014 järjestetyn FIBS:n ihmisoikeusvalmennuksen tavoitteena on tarjota perustietoa ihmisoikeuksista ja niiden merkityksestä liiketoiminnassa sekä auttaa yrityksiä pääsemään alkuun ihmisoikeuksiin liittyvien käytäntöjen kehitystyössä. Valmennus perustuu kansainvälisiin YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskeviin ohjaaviin periaatteisiin. Valmennus on interaktiivinen, ja sisältää asiantuntijaluentoja lisäksi yrityskohtaisia tehtäviä ja ryhmäkeskusteluja sekä luottamuksellisia keskusteluja osallistujien kesken. Vuoden 2017 valmennukseen osallistui 11 yritystä. Kaiken kaikkiaan valmennukseen on osallistunut neljän vuoden aikana 38 yritystä.

FIBS:n ihmisoikeusvalmennukseen osallistuneille järjestettiin kuluneen vuoden aikana kaksi teemaryhmätilaisuutta, joissa osallistujilla oli mahdollisuus jatkaa luottamuksellisia keskusteluja aiheesta. Tilaisuuksien teemoina olivat ihmisoikeuksien huomioiminen hankintaketjuissa sekä valitusmekanismit.

Kaikille yrityksille suunnatun valmennuksen lisäksi järjestettiin uutuuksena elintarvikealan yrityksille räätälöity kaksipäiväinen ihmisoikeusvalmennus yhteistyössä Reilun kaupan kanssa. Valmennuksessa tarjottiin sekä perustietoa ihmisoikeuksien merkityksestä liiketoiminnassa, että syventävää tietoa niille yrityksille, jotka halusivat uusia eväitä oman liiketoiminnan ja toimitusketjujen kielteisten ihmisoikeusvaikutusten ja -riskien vähentämiseksi sekä paremmat valmiudet huomioida ihmisoikeudet sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässään. Valmennukseen osallistui kaikkiaan 16 yritystä.

Syyskuussa järjestettiin yhteistyössä yritysten ihmisoikeuskysymyksiin erikoistuneen kansainvälisen Global CSR:n kanssa päivän mittainen valmennus ihmisoikeuksista toimitusketjuissa. FIBS:n jäsenillä oli myös mahdollisuus osallistua CSR Europe -verkoston maaliskuussa järjestämään webinaariin ”Ensuring good working conditions in complex supply chains”.

Suomen UNICEFin kanssa yhteistyössä tuotetuissa videoissa tarjotaan perustietoa ihmisoikeuksista liiketoiminnassa sekä kuullaan miten Elisa, Scandic Hotels ja SOK huomioivat ihmisoikeudet toiminnassaan. Kuvassa SOK:n vastuullisuusjohtaja Lea Rankinen.

Ratkaisupajoissa teemana haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien ihmisoikeudet

Uutena tilaisuusmuotona käynnistettiin kahdeksan ratkaisupajan sarja. Ratkaisupajoissa tarkastellaan yritysten vaikutuksia erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien ihmisoikeuksiin. Syksyllä järjestetyn kahden ensimmäisen pajan teemoina olivat vammaiset henkilöt työelämässä ja asiakkaina sekä pakolaiset ja turvapaikanhakijat työelämässä. Ratkaisupajojen yhteydessä julkaistiin teemoja käsittelevät tietopaketit, joista löytyy tietoa muun muassa teemoihin liittyvästä lainsäädännöstä ja parhaista yrityskäytännöistä. Loput kuusi ratkaisupajaa järjestetään vuonna 2018.

FIBSin ensimmäinen ihmisoikeuksia koskeva opintomatka YK:n kansainväliseen ihmisoikeusfoorumiin

Marraskuun lopulla järjestettiin ensimmäistä kertaa FIBSin ”delegaatio” Genevessä järjestettyyn YK:n ihmisoikeustapahtumaan UN Forum on Business and Human Rights. Alan merkittävin kansainvälinen tapahtuma kokosi jo kuudetta kertaa tuhatpäisen yleisön keskustelemaan ihmisoikeuksista liiketoiminnassa. Mukana oli yritysten lisäksi mm. valtioiden, kansalaisjärjestöjen, tutkimusorganisaatioiden, yritysvastuuverkostojen, liittojen ja oppilaitosten edustajia.

Yrityksille YK:n ihmisoikeusfoorumi on erinomainen tilaisuus oppia uutta teemasta sekä verkostoitua alan johtavien toimijoiden kanssa. FIBS kannusti jäseniään osallistumaan ta-

pahtumaan, ja järjesti matkaan lähteville suomalaisosallistujille ennakkotapaamisen, jossa kuultiin foorumiin jo aiemmin osallistuneiden vinkkejä, miten tilaisuudesta saa suurimman hyödyn irti. Tämän lisäksi osallistujille järjestettiin tapahtumapaikalla tapaamisia YK-organisaatioiden edustajien kanssa. Vastaava delegaatio YK-foorumiin järjestetään myös vuonna 2018.

Kaksi videota ihmisoikeuksista ja Business Matters -opas yritysten sosioekonomisista vaikutuksista

Keväällä FIBS tuotti yhteistyössä Suomen UNICEFin kanssa kaksi ihmisoikeusaiheista videota, joista toisessa kerrotaan lyhyesti ihmisoikeuksista ja niiden merkityksestä liiketoiminnalle sekä jaetaan vinkkejä, miten päästä alkuun ihmisoikeuksiin liittyvien käytäntöjen kehitystyössä. Toisessa videossa puolestaan kolme yritystä kertovat miten ovat tässä työssä jo onnistuneet. Molemmista videoista on saatavilla myös tekstitetyt versiot.

Vuoden lopulla julkaistiin englanninkielinen Business Matters -opas, joka kannustaa yrityksiä mallintamaan ja mittaamaan oman liiketoiminnan sosio-ekonomisia vaikutuksia ja ottamaan ne huomioon päätöksenteossaan. Julkaisun ja sen suomenkielisen version voi ladata maksutta käyttöönsä FIBS:n verkkosivuilta.

Kestävän kehityksen tavoitteet yritysten arvoketjuissa

Yritykset vaikuttavat kestäväan kehitykseen ja sen sosiaalisiin, ympäristöllisiin ja yhteiskunnallisiin ulottuvuuksiin merkittävästi. Yrityksen vaikutuksia yhteiskuntaan syntyy läpi arvoketjun: voi olla, että suurimmat vaikutukset syntyvät yrityksen oman ydintoiminnan ulkopuolella joko arvoketjun alkutai loppuvaiheissa.

Yritysten tulisi minimoida liiketoimintansa negatiiviset yhteiskunnalliset vaikutukset ja maksimoida positiiviset vaikutukset yhteiskuntaan - ei ainoastaan omissa toiminnoissaan, vaan koko arvoketjun pituudelta. Näin toimiminen kannattaa paitsi yritysten omistajien myös yhteiskunnan kannalta.

Vuonna 2017 FIBS käynnisti teemaan keskittyvän kaksivuotisen ulkoministeriön rahoittaman hankkeen, joka kannustaa suomalaisia yrityksiä osallistumaan kestäväan kehityksen edistämiseen omalla alallaan sekä tukee yritysten yhteiskuntavastuun parhaiden käytäntöjen toimeenpanoa laajemmin. Hanke pyrkii lisäämään yritysten sitoutuneisuutta kunnioittaa ihmisoikeuksia sekä tarjoaa koulutusta ja työkaluja negatiivisten ihmisoikeuksien välttämiseksi. Agenda 2030:n linkityksistä yritystoimintaan viestitään aktiivisesti laajalle kohderyhmälle koko hankkeen ajan.

Helena Kekki
johtava asiantuntija, FIBS

FIBSIN MONIMUOTOISUUSVERKOSTO

Yritykset ja muut organisaatiot voivat liittyä FIBS:n Monimuotoisuusverkostoon allekirjoittamalla monimuotoisuussitoumuksen. Vuonna 2017 sitoumuksen allekirjoittajien määrä kasvoi 20 % ja oli vuoden lopussa 121. Uusia allekirjoittajia olivat muun muassa Barona, Kela, KONE, Microsoft, Nokia ja OP-ryhmä. Sitoumuksen allekirjoittajista yli 70 prosenttia oli yrityksiä.

Monimuotoisuusverkoston vuoden 2017 keskeinen tavoite oli tukea ja kehittää monimuotoisuusjohtamista suomalaisissa organisaatioissa. Vuoden aikana järjestettiin kaikkiaan kahdeksan monimuotoisuuden johtamista käsittelevää tilaisuutta, joissa teemoina olivat mm. stereotypiat, Diversity Profit Chain -toimintamalli, digitaalisten palveluiden saatavuus sekä yritys vastuuta ja osallistavaa toimintakulttuuria edistävä palkitseminen. Näiden lisäksi järjestettiin opintomatka Kööpenhaminaan, jonka aikana tutustuttiin paikallisen monimuotoisuusverkoston toimintaan ja tanskalaisyriyten parhaisiin monimuotoisuusjohtamisen käytäntöihin. Suomesta opintomatalle osallistui kuuden hengen ryhmä.

Monimuotoisuutta tukevan johtamisen arviointihankkeen lopputulokset julkaistiin

Monimuotoisuusverkoston puitteissa toteutettuja hankkeita olivat Monimuotoisuutta tukevan johtamisen arviointi (MARVI) -tutkimushanke sekä Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiön (Vamlas) Vahti-hanke.

Vuonna 2016 käynnistynyt MARVI-hanke päättyi helmikuussa, jolloin julkaistiin hankkeen tutkimusosuudessa kehitetyn monimuotoisuusjohtamisen itsearviointimenetelmän tulosten yhteenveto. Hankkeen myötä tutkimukseen osallistuneiden yritysten ymmärrys osallisuuden ja yhdenvertaisen kohtelun merkityksestä syventyi: hanke auttoi yrityksiä näkemään monimuotoisuuden osaamisena ja kilpailukyvyyn lähteenä. Hankkeen päätteeksi julkaistiin myös Monimuotoisuudesta lisäarvoa -video, jossa hankkeeseen osallistuneet yritykset kertovat omista monimuotoisuusjohtamisen käytännöistään.

Vuosina 2016-2018 toteutettavan Vahti-hankkeen tavoitteena on edistää kaikille sopivaa työelämää eli yhdenvertaisia ja saavutettavia mahdollisuuksia tehdä työtä. Hankkeessa kehitetään vammaisten ja osatyökykyisten työllisyyttä tukevaa Vahti-palvelua. FIBS osallistui hankkeeseen asiantuntijakumppanina osana vuonna 2017, ja tarjosi hankkeessa mukana oleville yrityksille monimuotoisuusjohtamisen koulutusta.

Kiitosta FIBS:n työpajalle eurooppalaiskollegoilta

FIBS:n Monimuotoisuusverkosto on osa EU-komission koordinoimaa eurooppalaisten Diversity Charter -verkostojen ”perhettä”. Alan kansainvälisiä kollegoita tavattiin kuluneen vuoden aikana kahdessa komission järjestämässä tilaisuudessa, joiden tavoitteena oli auttaa eri maiden monimuotoisuusverkostoja kehittämään toimintaansa. Lisäksi marraskuussa Tallinnassa järjestetyssä verkoston vuosiseminaarissa keskusteltiin muun muassa naisjohtajien määrän kasvattamisesta sekä maahanmuuttajien integraatiosta työelämään.

FIBS järjesti tilaisuudessa runsaasti kiitosta saaneen työpajan, jossa käsiteltiin niin sanotun Y-sukupolven työntekijöiden odotuksia monimuotoisuusjohtamisen osalta. Suomesta tilaisuuteen osallistui viiden hengen ryhmä, jossa oli mukana myös monimuotoisuussitoumuksen allekirjoittaneiden jäsenyritysten edustajia

Vuoden 2018 aikana Monimuotoisuusverkoston toimintaa kehitetään vastaamaan entistä paremmin sitoumuksen allekirjoittaneiden yritysten ja organisaatioiden tarpeisiin ja toiveisiin.

UUTIS- JA TIETOPALVELUT

FIBSin uutis- ja tietopalveluihin sisältyivät vuonna 2017 kerran kuussa julkaistava sähköinen jäsenkirje, julkaisut ja tutkimukset. Keskeisiä viestintäkanavia olivat myös verkkosivujen uutishuone, sosiaalisen median kanavat, videot sekä uutena kanavana podcastit. FIBSin jäsenillä oli edellisvuosien tapaan mahdollisuus saada lisänäkyvyyttä vastuullisuustoiminnalleen kaikissa FIBSin viestintäkanavissa muun muassa vierasblogien muodossa.

FIBSin uutishuoneella yli 30 000 kävijää – suosituimmalla hashtagilla 130 000 katsojaa

Kerran kuussa julkaistavalla FIBSin jäsenkirjeellä oli vuoden lopussa 1775 tilaajaa (1600 vuonna 2016). Jäsenkirjeeseen kootaan muun muassa alan tuoreimmat uutiset Suomesta ja maailmalta, FIBSin jäsenten toiminta mukaan luettuna, sekä tietoa FIBSin tulevista tilaisuuksista ja muusta toiminnasta.

FIBSin verkkosivuilla olevassa uutishuoneessa julkaistaan FIBSin lehdistötiedotteet, uutiset ja blogit sekä jäsenten ja yhteistyökumppaneiden vierasblogit. Kaikki uutishuonejulkaisut leviävät automaattisesti myös FIBSin sosiaalisen median kanaviin, minkä ansiosta myös FIBSin jäsenten uutishuoneessa julkaistujen kirjoitusten lukijamäärät voivat moninkertaistua, ja jäsenet saada näin julkisuutta täysin uusien kohderyhmien keskuudessa. Uutishuone oli edellisvuosien tapaan verkkosivujen ylivoimaisesti vierailuin sivu, jolla oli kaikkiaan 31 133 (28 501) kävijää. FIBSin uutishuone oli edellisvuoden tapaan Suomen seuratuin Mynewsdesk-uutishuone ja globaalisti 100 seuratuimman joukossa.

Vuoden aikana julkaistiin kaikkiaan 37 blogia (33), joista luetuimpia olivat Seta ry:n ”Lhbt-ihmiset työelämässä - kaappiin vai kaapista?”, LUT School of Business and Managementin ”Vastuullinen, vastuullisempi, aktivisti?” sekä FIBSin ”Se suurin vastuullisuushaaste ja kuinka siitä selvitään”.

Monimuotoisuus on fakta, inklusio on kannattava valinta

Monimuotoisuusjohtamisen edelläkävijät ottavat nyt johtamisensa lähtökohdaksi inklusion: pelkkä monimuotoisuuden lisääminen ei auta kehittämään liiketoimintaa tai tehostamaan innovointia, vaan samaan aikaan on varmistettava, että kaikilla on taustoista riippumatta mahdollisuus osallistua ja tulla kuulluksi.

Myös asiakkaiden monimuotoisuuden ymmärtäminen on kovaa valuuttaa, mutta se ei enää tarkoita vain saavutettavia fyysisiä tiloja tai digitaalisia palveluita, vaan inklusio liittyy yhä vahvemmin yrityksen brändiin. Yritysten tulee olla tarkkoja siitä, minkä näköiset ja taustaiset ihmiset näkyvät heidän juhlapuheissaan, mainoksissaan ja asiakaskunnassaan. Jos asiakas ei näe yrityksen toiminnassa itselleen läheistä tarttumapintaa, hän vie rahansa toisaalle.

Riikka Leppänen
yritysvastuuasiantuntija, FIBS

Lehdistötiedotteita julkaistiin kaikkiaan 12 (11) ja muita uutisia 39 (45). FIBSillä ei ollut käytössään uutisseurantapalvelua, mutta tiedossa olleita FIBSin tilaisuuksiin tai muuhun toimintaan liittyviä juttuja (uutisia, haastatteluita, artikkeleita ja kolumneja) julkaistiin eri medioissa 38 (36).

FIBSin sosiaalisen median kanavista seuratuin oli edelleen Twitter, jossa viestitään niin FIBSin tilaisuuksien teemoista ja jäsenten toiminnasta kuin muistakin ajankohtaisista alan uutisista. FIBSin Twitterillä oli vuoden lopussa 3349 seuraajaa (2626), vuoden katsotuin hashtag #bisnes2030 keräsi syys-lokakuussa kaikkiaan 130 000 katselukertaa. LinkedIn-sivun seuraajamäärä oli vuoden lopussa 965 (650), LinkedIn-ryhmällä oli 422 (393) jäsentä, ja Facebook-sivulla 471 (344) seuraajaa.

Vuoden aikana järjestetyistä seminaareista kolme striimatiin ja ne olivat katsottavissa myös tallenteena. Tilaisuusvideoiden lisäksi tehtiin infovideo monimuotoisuuden johtamisesta sekä yhdessä Suomen UNICEFin kanssa kaksi infovideota ihmisoikeuksista liiketoiminnassa. Uutena viestintäkanavana kokeiltiin syksyllä podcast-lähetyksiä, joita tehtiin kaikkiaan seitsemän. Lisäksi järjestettiin yksi webinaari yhteistyössä Helsingin ekonomien kanssa.

Vuoden aikana toimitettiin neljä julkaisua: luonnon monimuotoisuuteen liittyvän valmennuksen loppuraportti ”Luonnosta liiketoimintaan ja takaisin”, ”Business Matters” yritysten sosioekonomisten vaikutusten mittaamisesta sekä kaksi tietopakettia: ”Vammaiset henkilöt työelämässä ja asiakkaina” ja ”Pakolaiset ja turvapaikanhakijat työelämässä”.

Viides yritys vastuututkimus ja Suomen ensimmäinen kysely YK:n kestävän kehityksen tavoitteista

FIBS on tehnyt vuodesta 2013 alkaen Suomen yritys vastuun tilaa kartoittavan kyselytutkimuksen. Tutkimukseen osallistuu vuosittain kaikkiaan 200 toimitusjohtajaa ja yritys vastuusta vastaavaa johtajaa ja asiantuntijaa Suomen 1000 suurimmasta yrityksestä, noin puolet vastaajista on toimitusjohtajia.

FIBSin yritys vastuututkimus tarjoaa yrityksille vertailutietoa eri toimialojen vastuullisuuskäytännöistä, vinkkejä liiketoimintojen vastuullisuustyön kehittämiseksi ja kilpailijaseuran-

nan tehostamiseksi sekä taustatietoa sisäisen vastuullisuuskoulutuksen ja viestinnän sekä myynnin ja markkinoinnin tueksi.

Yritysvastuututkimuksen tulosten julkistus toukokuussa oli edellisvuoden tapaan kuluneen vuoden viestinnän kärki. Tutkimuksen tuloksista tehtiin tällä kertaa laajan yhteenvedon lisäksi myös yhdeksän yksityiskohtaista lisäanalyysia. Lisäksi tutkimustuloksia käsiteltiin FIBSin podcast-lähetyksessä ja webinaarissa ja FIBSin kirjoittamissa kolumneissa ja artikkeleissa eri julkaisuissa. Tutkimuksen tulosraportteja myytiin ja markkinoitiin ensimmäistä kertaa yrityksille ja näkyvyyttä tutkimukselle haettiin erityisesti sosiaalista mediaa hyödyntämällä.

Kesäkuussa tehtiin FIBSin ja samalla Suomen ensimmäinen yrityksille suunnattu YK:n kestävän kehityksen tavoitteita käsittelevä kysely, johon vastasi 125 Suomessa toimivan yrityksen edustajaa. Kysely perustui yritysvastuualan konsultointiin ja tutkimukseen keskittyvien GlobeScanin ja SustainAbilityn alkuvuonna tekemään kansainväliseen tutkimukseen.

Vuonna 2018 FIBSin viestintää kehitetään laajalla paletilla brändi-identiteetin päivityksestä verkkosivu-uudistukseen. Kehittämishankkeiden tavoitteena on toteuttaa ja tukea FIBSin uutta strategiaa vuosille 2018–2020.

YHTEISKUNTASUHTEET JA KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

FIBS on monessa suhteessa vakiinnuttanut asemansa yritysvaluuttana johtavana toimijana ja vaikuttajana Suomessa ja myös Suomen rajojen ulkopuolella vajaan 20 toimintavuotensa aikana. Tätä kuvastavat muun muassa jäsenmäärän jatkuva kasvu ja Suomen suurimpien yritysten liittyminen mukaan toimintaan sekä jatkuva yhteistyö johtavien kansainvälisten yritysvaluuttajärjestöjen kanssa. Syksyllä 2017 FIBS:n tekemän toiminta-analyysin, jäsenkyselyn ja haastatteluiden perusteella voidaan myös sanoa, että FIBS on brändinä arvostettu, luotettu ja hyvämaineinainen toimija jäsentensä ja muiden sidosryhmiensä keskuudessa.

FIBS:n painoarvon kasvaessa, yhteiskunnallinen vaikuttamistyö on jäsenpalveluiden ohella vuosi vuodelta olennaisempi osa toimintaamme. Työn perimmäisenä tavoitteena on vaikuttaa kaikkien suomalaisyritysten näkemyksiin parhaista vastuullisen ja kestävästä liiketoiminnan käytännöistä. Kansainvälinen yhteistyö on puolestaan tärkeä keino kehittää FIBS:n jäsenpalveluita ja muuta toimintaa sekä kasvattaa suomalaisyritysten tunnettuutta kestävästä liiketoiminnan edelläkävijöinä maailmassa.

Vaikuttamistyön lähtökohtana kansainväliset kestävästä liiketoiminnan periaatteet

Keskeisiä yhteiskuntasuhteiden kohderyhmiämme ovat FIBS:n jäsenorganisaatiot ja niiden tuhannet työntekijät ja lukuisat verkostot, yritysjärjestöt ja muut keskeiset elinkeinoelämän toimijat, valtiohallinnon toimijat ja viranomaiset, korkeakoulut ja yliopistot sekä tutkimuslaitokset ja kansalaisjärjestöt. Sosiaalisen median kautta tavoitamme epäsuorasti myös kulluttajat ja muut ”suuren yleisön” edustajat.

Viestinnän ja markkinoinnin sekä omien tilaisuuksiemme, tutkimus- ja muiden hankkeidemme lisäksi vaikuttamiskeinoihimme sisältyvät yhteistyöhankkeet ja -tilaisuudet. Otamme myös harkitusti kantaa yhteiskunta- ja ympäristövastuualan lainsäädäntöön, poliittisiin ohjelmiin, standardeihin ja elinkeinoelämän itsesääntelyhankkeisiin. Näiden lisäksi nostamme esiin elinkeinoelämän ja toimialajärjestöjen vastuullisuussitoumuksia ja hyviä käytäntöjä, ja olemme mukana keskeisissä yritysvaluuttuuseen liittyvissä julkisen ja yksityisen sektorin asiantuntijafoorumeissa ja työryhmissä.

Vaikuttamistyömme teemat valitaan kahden kriteerin pohjalta: teemojen tulee olla yritysten kannalta taloudellisesti merkittäviä ja sidosryhmien kannalta yhteiskunnallisesti tärkeitä. Toimintamme perustuu yritysvaluuttuudessa yleisesti arvostettuihin kansainvälisten järjestöjen (esim. YK) ja yritysvaluuttuverkostojen kestävästä liiketoiminnan periaatteisiin ja käytäntöihin. Vuonna 2017 näitä olivat mm. Agenda2030 ja YK:n kestävästä kehityksen tavoitteet (SDG), YK:n ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet sekä luontopääoman kansainvälinen ohjeistus Natural Capital Protocol.

Vuonna 2017 FIBS oli yksi Kauppakamarin Menestyvä monikulttuurinen yritys -kampanjan yhteistyökumppaneista ja osallistuimme työ- ja elinkeinoministeriön ja ulkoministeriön vetämään vuoropuheluhankkeeseen, jossa suomalaiset yritykset, järjestöt ja ministeriöt pohtivat yhdessä keinoja kunnioittaa ihmisoikeuksia yritystoiminnassa. Otimme myös osaa valtioneuvoston kanslian johtaman Suomen kestävästä kehityksen toimikunnan työhön; Suomen indikaattorikokoelmaan otettiin mukaan kolme työelämäindikaattoria FIBS:n yritysvaluuttututkimuksesta.

Näiden lisäksi osallistuimme vuoden aikana viiteen yritys vastuukysymyksiä käsittelevään työ- ja ohjausryhmään:

- Yritys- ja yhteiskuntavastuun neuvottelukunta (Työ- ja elinkeinoministeriö)
- Biodiversiteetti ja rakentaminen -työryhmä (Rakennusteollisuus RT)
- Yritykset ja biodiversiteetti -hankkeen ohjausryhmä (Ympäristöministeriö)
- Suomen Biodiversiteetti -seurantatyöryhmä (Valtioneuvoston kanslia ja ympäristöministeriö)
- Yritysvastuuraportointi 2018 -kilpailun koordinoiva työryhmä

Kansainväliset verkostot olennainen osa jäsenpalveluiden kehittämistä

Ilmastonmuutos, biodiversiteettikato ja muut globaalit haasteet vaikuttavat myös kaikkien suomalaisyritysten toimintaedellytyksiin tulevaisuudessa. FIBS:n tehtävä on kasvattaa yritysten tietoisuutta haasteiden liiketoimintariskeistä ja -mahdollisuuksista ja tarjota työkaluja toiminnan kehittämiseen. Tässä työssä FIBS:n kansainväliset yhteistyöverkostot ovat olennainen tuki eri vastuullisuusteemoihin liittyvien uusimpien tutkimusten sekä yrityksille suunnattujen kehittämistyökalujen osalta.

FIBS:n ollut perustamisvuodesta 2000 alkaen eurooppalaisen CSR Europe -yritysvastuuverkoston jäsen ja vuodesta 2014 alkaen kansainvälisen yritysten ylimmän johdon World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) -verkoston Global Network -jäsen ainoana suomalaisena järjestötoimijana. Näiden lisäksi FIBS oli vuonna 2017 mukana kolmessa kansainvälisessä yritysten ihmisoikeus- ja biodiversiteettikysymyksiin sekä monimuotoisuuden johtamiseen liittyvissä aloitteissa ja verkostossa:

- Convention of Biological Diversity Global Platform on Business and Biodiversity
- The EU Business @ Biodiversity Platform: Phase 2
- Euroopan Diversity Charter -verkosto

Vuoden aikana kansainväliseen yhteistyöhön sisältyi myös FIBS:n ensimmäinen jäsenille järjestetty ”delegaatio” YK:n kansainväliseen ihmisoikeusfoorumiin Geneveen. Lisäksi FIBS:n asiantuntijat osallistuivat kolmeen ympäristöalan kansainväliseen tapahtumaan sekä kolmeen monimuotoisuuden johtamiseen keskittyvään euroopanlaajuiseen tilaisuuteen.

FIBS mukana vuoropuhelussa ihmisoikeuksista yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa

Kuluneen vuoden aikana FIBS osallistui työ- ja elinkeinoministeriön ja ulkoministeriön johdolla järjestettyyn yritysten ihmisoikeusvaikutuksiin liittyvään vuoropuheluun yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Vuoropuhelun tavoitteena oli yhteisymmärryksen lisääminen ja käytännön vinkkien tuottaminen ihmisoikeusvaikutusten huomioimiseen. Käydyin vuoropuhelun pohjalta julkaistaan keväällä 2018 englanninkielinen ”Human rights impacts of own operations: insights for due diligence” –asiakirja, jonka tarkoituksena on herätellä lukijat kiinnittämään huomiota erilaisiin ihmisoikeuskysymyksiin, kuten työterveys ja -turvallisuus, työperäinen syrjintä, pakkotyö, riittävä palkka, ylipitkät työajat, maa- ja metsätalouden sekä järjestäytymisvapaus maissa, joissa ihmisoikeuslainsäädäntö tai sen toimeenpano on puutteellista. Asiakirja ja sen taustalla oleva vuoropuhelu ovat osa Suomen kansallista toimeenpanosuunnitelmaa YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien periaatteiden (2011) toimeenpanemiseksi.

Hallinto ja henkilöstö

FIBSin hallituksen puheenjohtajana vuonna 2017 toimi Kati Ihamäki (Finnair Oyj) ja vara-puheenjohtajana Kirsi Mettälä (Skanska Oy). Hallituksen jäseniä olivat Rauno Heinonen (Rovio Oyj), Ossi Heinänen (Plan International Suomi), Timo Kolehmainen (Nokia Oyj), Tuuli Kousa (OP-ryhmä), Anne Larilahti (Telia Company), Tomas Otterström (KPMG) ja Linda Piirto (Työ- ja elinkeinoministeriö).

FIBSillä oli kahdeksan työntekijää ja toimitusjohtajana jatkoi OTK Mikko Routti. Laajenevan toiminnan myötä käytettiin ulkoistettuja resursseja talous- ja palkkahallinnon, IT- ja tutkimustoiminnan sekä viestinnän osalta.

Kuluneen vuoden sisäisen kehittämisen kärki oli toimintaprosessien kehittäminen ja tehostaminen sekä niitä tukevien tietojärjestelmien kehittäminen muun muassa Office 365 -järjestelmän laajemman hyödyntämisen kautta. Keväällä otettiin käyttöön Lyyti-tapahtuma-hallintajärjestelmä ja järjestettiin FIBSin henkilöstölle esiintymis- ja fasilitointikoulutusta.

FIBSin pysyviin johtamiskäytäntöihin kuuluvat säännölliset kehityskeskustelut, joissa määritellään henkilöstön tehtävät ja tulostavoitteet. Keväällä tehtiin FIBSin ensimmäinen henkilöstökysely, jonka tulokset toimivat yhtenä toiminnan laadun mittarina. Kyselyn pohjalta toiminnan kehittämistyön painopisteiksi määriteltiin muun muassa toimiston palautekulttuurin ja suunnitelmallisuuden kehittäminen.

Henkilöstöetuihin kuulivat edellisvuoden tapaan joustava työaika, etätyömahdollisuus, liikunta- ja kulttuurisetelit, puhelinetu, tuettu lounasruokailu ja työterveyspalvelut.

FIBSin toimisto oli edellisvuoden tapaan Helsingissä osoitteessa Unioninkatu 11, minkä lisäksi FIBSin käytössä oli myös kuukausisopimuksella tilaisuus- ja kokoustiloja Helsinki Business Meeting Parkin toimipisteissä Helsingin ydinkeskustassa.

Tulostavoitteet ja talous

FIBSin jäsenmäärän kasvu ja jäsenyytävyyden osoittavat, että olemme vuonna 2017 pystyneet tarjoamaan yrityksille olennaisia ja kilpailukykyisiä palveluita. Oma rahoitusfilosofiamme perustuu siihen, että myös yhteiskuntaa tukeva yrityspalvelu pitää tehdä taloudellisesti ja tehokkaasti.

Kuluneen vuoden aikana jatkoimme toimintamme rahoituspohjan vahvistamista, minkä lisäksi tarkensimme FIBSin jäsenpalveluiden sisältöä.

FIBSin uudet, vuonna 2017 tarkennetut talouteen liittyvät pääperiaatteet olivat:

- FIBSin jäsenorganisaatioiden työntekijöillä on aina etuoikeus kaikkiin palveluihin, koska jäsenet rahoittavat pääosan FIBSin toiminnasta
- Tarjoamme muille kohderyhmillemme mahdollisuuden osallistua FIBSin tilaisuuksiin maksua vastaan, mikäli vapaita paikkoja riittää
- FIBSin omissa hankinnoissa pyritään suosimaan jäsenorganisaatioita, mikäli hinnat ovat kilpailukykyisiä
- Tilaisuuksiin ja valmennuksiin sovelletaan peruutusmaksuperiaatteita tavoitteena sekä FIBSin omien että ostettujen resurssien tehokas käyttö (esim. tilaisuuksien no-show-määrien ja ruokahävikin minimointi)
- Kaikissa hankkeissa tavoitteena on tehokkuus ja taloudellinen kannattavuus

Vuoden 2017 tulostavoitteita olivat jäsenmäärän kasvu (vähintään 306 jäsentä vuoden lopussa) ja kasvava osuus suuryrityksistä, jäsenyytävyyden ja vaikuttamisen laadun paraneminen. Lisäkritereinä oli selkeästi positiivinen tulos.

Kuva: FIBSin tulostavoitteet 2017

Tavoite 2017	Mittari	Tavoite	Tulos 2017	2016	Muuta
Jäsenkasvu	Kasvuprosentti	+ 5 %	+ 8 %	7 %	Yritysten koko, merkittävyys
Jäsenyytävyyden	Arvosana (jäsenkyselyn ja tilaisuuspalautteen keskiarvo)	4,1 / 5	4,1 / 5	4,18 / 5	Jäsenkysely ja tilaisuuspalautteet
Vaikuttaminen	Näkyvyys		90/100 % tavoite	75/100 % tavoite	Hallituksen arvio

FIBSin nettojäsenmäärä kasvoi 8 prosenttia ja ylitti vuodelle asetetun viiden prosentin kasvutavoitteen, jäsenmäärä vuoden lopussa oli 317. Edellisvuoden tapaan kaikki Suomen 10 suurinta yritystä olivat FIBSin jäseniä, sadan suurimman yritysten osuus nousi 5 % ja oli jo lähes 70 prosenttia. FIBSin Monimuotoisuusverkoston jäsenmäärä nousi 22 %.

Jäsentytyväisyyttä mittaavat luvut laskivat hieman edellisvuoteen verrattuna, suuret yritykset olivat kuitenkin FIBSin palveluihin keskimääräistä tyytyväisempiä: kaikkien vastaajien antama yleisarvosana FIBSin toiminnalle oli 3,9 / 5 (4 / 5), suuryritysten arvosana oli kuitenkin hieman korkeampi 4,1 / 5 (4 / 5). Tilaisuuksista saatu yleisarvosana pysyi edellisvuoden tasolla (4,3 / 5).

Vaikuttamisen osalta tulos oli tavoitteiden mukainen niin FIBSin näkyvyyden kuin yhteiskuntasuhdetoiminnankin osalta. FIBSin uutishuoneen kävijämäärä jatkoi kasvuaan ja vuonna 2017 uutishuoneemme oli Suomen seuratuin Mynewsdesk-uutishuone ja globaalisti maailman 100 seuratuimman joukossa. Myös kaikkien some-kanavien seuraajamäärät kasvoivat, LinkedInin osalta lähes 50 prosenttia. Vuoden näkyvimpiä hankkeita olivat toukokuussa järjestetty FIBSin viidennen yritys vastuututkimuksen tulosten julkistus sekä syyslokakuussa järjestetty virtuaalinen keskustelufoorumi BISNES 2030, jonka osallistujatavoite ylittyi 300:lla, tapahtuman hashtag #bisnes2030 keräsi kaikkiaan 130 000 katselukertaa ja foorumin kummien videoilla oli kaikkiaan 12 000 katsojaa.

TALOUS

Taloudellisesta näkökulmasta katsottuna FIBSin vuosi 2017 sujui hyvin. Kokonaisuutena sekä tulot että kulut kasvoivat odotetusti. Jäsenrahoituksen osalta erityisesti suurten jäsenten osuus kasvoi, eikä irtisanoutumisia tässä jäsenluokassa juuri ollut. Myös ulkoisesti rahoitettujen hankkeiden ja projektien määrä kasvoi suunnitellun mukaisesti. Yhteistyö työ- ja elinkeinoministeriön kanssa jatkui yleisavustuksen pohjalta.

Tuotot ja rahoitus

FIBSin tulot kasvoivat 5 prosenttia ja kokonaistuotot mukaan luettuna avustukset olivat vuoden lopussa 756 000 euroa (674 000 € vuonna 2016). Jäsenmaksut kattoivat kokonaistuotoista 76 prosenttia (68 %) ollen 522 000 euroa (460 000 €). Jäsenmäärä kasvoi 8 prosenttia (7 %) ja jäsentulot 12 prosenttia (12 %), molemmat ylittivät vuodelle asetetut tavoitteet. FIBSillä oli vuoden lopussa kaikkiaan 317 jäsentä (292).

Jäsenmaksuja korotettiin 3,17 prosentin verran ja ne olivat 2 600 euroa (2 520 €) suurimmille yrityksille ja yhteisöille, 1 300 euroa (1 260 €) keskiuurille, 650 euroa (630 €) pienille ja 325 euroa (315 €) mikroyrityksille.

Projektien ja hankkeiden tuotot olivat budjetissa, ollen kaikkiaan 144 000 euroa (144 000 €). Projektien ja hankkeiden osuus tuotoista oli 23 prosenttia (21 %), tavoitteet saavutettiin uusien, vuoden 2017 projektirahoituslähteiden hankinnassa (mm. jäsen-, ministeriö- ja EU-projektit). Keskeiset projektirahoitetut jatkuvat hankkeet olivat Yritykset ja globaali kehitys -hanke, Yritykset & Biodiversiteetti -ohjelma sekä Työsuojelurahaston rahoittama Monimuotoisuutta tukevan johtamisen arviointi (MARVI) -hanke. Näiden lisäksi vietiin päätökseen vuonna 2016 aloitettu kaksipäiväinen Hiilineutraali bisnes Master Class -valmennus. Työ- ja elinkeinoministeriöltä saatu yleisavustus (kaikkien suomalaisten yritystoimijoi-

den, erityisesti pienempien yritysten maksuttoman vastuullisuustyön kehittämisen tuki) oli 70 000 euroa (70 000 €) ja kattoi 9 prosenttia kokonaistuotoista

Kulut

FIBS:n kulut nousivat toiminnan ja projektien laajuuden kehittämisen sekä henkilöstömuutosten vuoksi 6 prosenttia (10 %) ollen kaikkiaan 701 000 euroa (663 000 €). Kulut koostuvat pääsääntöisesti henkilöstökuluista (63 % kokonaiskuluista), jotka kasvoivat 2 prosenttia (12 %) sekä FIBS:n toimiston ja seminaarilojen vuokrista, ulkoistetuista hallintopalveluista (kirjanpito, laskutus ja ICT), tutkimusten ja julkaisujen kuluista sekä muista viestintä- ja markkinointikuluista.

Tulos

Voittoa tavoittelemattomana yhdistystoimijana FIBS:n tavoitteena on varmistaa tasokkaiden jäsenpalveluiden rahoituksen riittävyys ja positiivinen vuositulo, minkä lisäksi pyritään ylläpitämään tulos- ja kassapuskuria yllättävien kulujen ja tappioiden varalle. Yhdistyksen talous oli vuoden lopussa 55 486 euroa ylijäämäinen (11 000 €).

Vuoden 2017 taloudelliset indikaattorit (tarkemmat erittelyt tuloslaskelmassa)

	2016	2017	muutos-%	% tot	2018 B
TUOTOT				ml avustukset	
Jäsenmaksut	460	522	13	76	545
Hanketuotot	144	144	0	20	144
Seminaari- ja muut tuotot		20	25	3	25
Tuotot yhteensä	604	686	12		714
KULUT					
Henkilöstökulut	-434	-443	2	63	-475
Toimitilat	-29	-50	72	7	-50
Markkinointi ja viestintä	-2	-5	600	1	-35
Jäsenpalvelut					-20
Muut kulut (ml poistot)	-198	-203	6	29	-175
Kulut yhteensä	-663	-701	6		-755
Tuotto-/kulujäämä	-59	-15			-45
Avustukset	70	70	0	9	70
TULOS	11	55	400		25
KPI					
Jäsenkasvu%	7	8			5
Jäsenmäärä	292	317			332
Henkilöstö	8,5	8,5			8,5

tuhatta EUR, pyöristetty

Vuoden 2018 näkymät

Vuoden 2018 osalta sekä kansantalouden että yritysmaailman näkymät ovat entistä paremmat, joten ennustamme FIBS:n jäsenmaksurahoitukseen 5 prosentin kasvua. Vuodelle 2018 budjetoitujen kokonaistulojen (784 000 €) suurimmat tulonlähteet ovat jäsenmaksut (545 000 €, 70 % kokonaistuloista), projekti- ja hanketulot (145 000 €, 18 %) sekä työ- ja elinkeinoministeriön yleisavustus (70 000 €, 9 %).

Projektien osalta jatkamme muun muassa vuonna 2017 aloitettua kaksivuotista, ulkoministeriön rahoittamaa Kestävä kehitys yritysten arvoketjuissa -hanketta sekä ympäristöministeriön rahoittamaa Luontopääoma-ohjelmaa (35 000 €). Joidenkin vuoden 2017 hankkeiden (esim. Luontopääoma-ohjelma) loppuosien laskutus siirtyy vuodelle 2018.

Kulujen osalta tavoitteena on pitää kulut enintään tuloja vastaavassa kasvussa. Investointien osalta sekä nykyinen että erityisesti tarkemmin segmentoitava jäsenpalvelu, FIBS:n brändiuudistus sekä uusi strateginen tavoite ajatusjohtajuuden vahvistaminen edellyttävät panostusta toimintaprosesseihimme liittyviin verkkosivuihin ja tietojärjestelmiin. Myös tilaisuuksien tilavuokrat sekä ulkomaiset puhujavieraat tuovat lisäkuluja. Vuosituloksen osalta tavoitteemme on sekä pyrkiä positiiviseen tulokseen että vahvistaa tasettamme mahdollisten yllättävien muutosten osalta.

FIBSin jäsenet 31.12.2017

Yritykset

AbbVie Oy	Enact Sustainable Strategies Group	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö
Accenture Oy	ESS AB	Elo
Ahlstrom-Munksjö Oyj	Enne Collective	Kesko Oyj
Ahlström Capital Oy	Ensto Oy	Kiantama Oy
Akordi Oy	ERP Services Finland Oy	Kojamo Oyj
Aktiivivesi Suomi	Eurofacts Oy	KONE Oyj
Alko Oy	EY Oy	Konecranes Oyj
Alma Media Oyj	F-Secure Oyj	Korona Invest Oy
Altia Oyj	Fazer Oy Ab	Koskisen Oy
Amer Sports Oyj	Fennia Keskinäinen vakuutusyhtiö	Kotipizza Group Oyj
Anglo American Exploration Finland	Fennovoima Oy	KPMG Oy
Anthesis Finland Oy	Fiblon Oy Ab	Kreab Oy
Asiakastieto Group Oyj	Fingrid Oyj	Kuntarahitus Oyj
Asianajotoimisto Borenius Oy	Finlayson Oy	Kuudes
Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy	Finnair Oyj	Lassila & Tikanoja Oyj
Asianajotoimisto EMPLaw Oy	Fiskars Oyj Abp	Leijona Catering Oy
Atao Oy	FitComm	Lemminkäinen Oyj
Barona Group Oy	Footprints On The Moon Oy	Lidl Suomi Ky
Berner Oy	Fortum Oyj	LähiTapiola
Brunnen Communications Oy	Fountain Park Oy	Mainostoimisto Tasku Oy
Cailap Oy Marketing	Fredman Group	Maksuturva Group Oy
Camaleonte Oy	Fujitsu Finland Oy	Mandatum Life
Caruna Oy	Gaia Consulting Oy	ManpowerGroup Oy
Caverion Oyj	Gasum Oy	Marimekko Oyj
CGI Suomi Oy	GlaxoSmithKline Oy	Mediaplanet Suomi Oy
Citycon Oyj	GreenEvent Oy	Mehiläinen Oy
Cocomms Oy	GS-Hydro Oy	Meira Oy
Completo Consulting Oy	Halti Oy	Merenge Oy Ab
CR Navigator J. Kuisma	Hansel Oy	Metso Oyj
D4-verkosto Oy	Hartwall Oy	Metsä Group
Datafisher Oy	Heidi Hautala Consulting Oy	Meyer Turku Oy
Dazzle Oy	Helsinki Capital Partners	Microsoft Oy
Delficon Oy	Rahastoyhtiö Oy	Milton Oy
Dell Oy Ab	Hill & Knowlton Finland Oy	Mitopro Oy
Deloitte Oy	HOK-Elanto	Mobinet Oy
Diacor terveyspalvelut Oy	Huhtamäki Oyj	Motiva Services Oy
Dittmar & Indrenius Asianajotoi- misto Oy	HYY Yhtymä	MPS-yhtiöt
Diversitas Oy	IBM Oy	MPY Palvelut Oy
DNA Oyj	IKEA Oy	MSD Finland Oy
DNV GL Business Assurance Finland Oy Ab	Ilmarinen Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	Musiikkitalo
Dream Pilots Oy	Ilove Creative Oy	Mynewsdesk Oy
Ecobio Oy	Includia Leadership	Måndag
Ekvalita Ab	Indufor Oy	Nanso Group Oy
Elisa Oyj	Intera Partners Oy	Nasdaq Helsinki Oy
Eltekon Oy	Intrum Justitia Oy	Natural Interest Oy
Eläkevakuutusyhtiö Etera	ISS Palvelut Oy	NCAB Group Finland Oy
Empower Oyj	Janssen-Cilag Oy	NCC
	Juuriharja Consulting Group Oy	Neste Oyj
	Kemijoki Oy	Neutral.com Aps
	Kemira Oy	Nokia Oyj
		Nokian Renkaat Oyj

Nordea Pankki Suomi Oyj
Novetos Oy
Olvi Oyj
OP Ryhmä
Opinio Juris - MP
Opteam Yhtiöt Oy
Oriola Oyj
Otava-konserni
Outotec Oyj
Patria Oyj
Paulig Oy
Perjantai Markkinointiviestintä Oy
Philip Morris Finland Oy
Pohjoisranta Burson-Marsteller Oy
Polarica Oy
Posti Group Oyj
Prizztech Oy
PwC
Pääkaupunkiseudun
Kierrätyskeskus Oy
Pöyry Plc
Ramboll Finland Oy
Recommended Finland
Reima Oy
Rejlers Finland Oy
Rodinia Oy
Rovio Entertainment Ltd.
Rudus Oy
Saarioinen Oy
Saint-Gobain Finland Oy
Sampo Oyj
Sanoma Oyj
Sari Kuvaja Signals
SATO Oyj
Schneider Electric Finland Oy
SEB Finland Branch
Senaatti-kiinteistöt
SICK Oy
Sinebrychoff Oy
Sito Oy
Skanska Oy
Smartum Oy
SMT Oy
Sodexo Oy
SOK
Solidium Oy
South Pole Carbon Asset
Management
Sponda Oy
SRV Yhtiöt Oyj
SSAB AB
Stockmann Oyj

Stora Enso Oyj
Suomen 3M Oy
Suomen Teollisuussijoitus Oy
Suomen Terveystalo Oy
Suomen Tilaaajavastuu Oy
Suomen Yliopistokiinteistöt Oy
Suominen Oyj
Svenska Handelsbanken AB
T-Media
Taaleri Oyj
Tapio Oy
Technopolis Oyj
Telia Finland Oyj
Teollisen yhteistyön rahasto Oy
(Finnfund)
Teollisuuden Voima Oyj
Tieto Oyj
Tikkurila Oyj
Tofuture Oy
Tokmanni Oy
Toyota Auto Finland Oy
Tuko Logistics Osuuskunta
Tunturi-Hellberg Oy Ltd
Turku Energia Oy Ab
UPM-Kymmene Oyj
Uponor Oyj
VAASAN konserni
Vaisala Oyj
Valio Oy
Valmet Oyj
Vantaan Energia
Vapo Oy
Varma Keskinäinen
työeläkevakuutusyhtiö
Veikkaus Oy
Verso Globe Oy
Vexve Oy
Viestintä Ground Oy
Viestintätoimisto Selander & Co. Oy
Vimma CC Oy
VR-Yhtymä Oy
Wanha Satama
WhyCo Oy
Wihuri Oy
World of Management
Wärtsilä Oyj Abp
YIT Oyj
Yleisradio Oy
Zeeland Family Oyj
4finance Oy

Kansalaisjärjestöt ja yhdistykset

Baltic Sea Action Group BSAG
CDP Nordic
Finsif Finland's Sustainable
Investment Forum Ry
Helsingin NMKY ry
HelsinkiMissio ry
HENRY ry – Henkilöstöjohdon
ryhmä
Kansalaisareena ry
Kansalaisjärjestöjen
ihmisoikeussäätiö KIOS sr
Kehitysvammaliitto ry
Kirkon Ulkomaanapu (FCA
Investments Oy)
Lihastautiliitto ry
Maj ja Tor Nesslingin Säätiö
Nenäpäivä-säätiö
PEFC Suomi - Suomen
Metsäsertifointi ry
Pelastakaa Lapset ry
Plan International Suomi
ProCom Viestinnän ammattilaiset ry
Reilu kauppa ry
Ronald McDonald Lastentalosäätiö
SOS Lapsikylä ry
Suomalaisen Työn Liitto
Suomen lasten ja nuorten säätiö
Suomen luonnonsuojeluliitto
Suomen Lähetysseura
Suomen Nuorkauppakamarit ry
Suomen Pakolaisapu ry
Suomen Partiolaiset – Finlands
Scouter ry
Suomen Punainen Risti
Suomen Standardisoimisliitto SFS
ry
Suomen Unicef ry
Suomen World Vision
Suomen Ympäristökasvatuksen
Seura ry
Syöpäsäätiö
UFF
Vakuutus kuntoutus VKK ry
Vammaiskumppanuus ry
Vammaisten lasten ja nuorten
tukisäätiö
VATES-säätiö
Väestöliitto ry
WWF Suomi

Edunvalvontajärjestöt

FiCom ry
Finanssiala ry
Hyvinvointialan liitto
Kaupan liitto ry
Maa- ja metsätaloustuottajain
Keskusliitto MTK ry
Matkailu- ja ravintolapalvelut
MaRa ry
Metsäteollisuus ry
Perheyrittäjien liitto ry
Rakennusteollisuus RT ry
Suomen Ekonomit – Finlands
Ekonomer ry
Suomen Tekstiili ja Muoti ry
Teknologiateollisuus ry
Työeläkevakuuttajat TELA ry

Oppilaitokset

Aalto-yliopisto
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Hanken Svenska handelshögskolan
Helsingin aikuisopisto /
Toimihenkilöjärjestöjen
Opintoliitto ry
Helsingin yliopisto
Jyväskylän yliopiston
kauppakorkeakoulu
Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu (Xamk)
LUT School of Business and
Management
Metropolia Ammattikorkeakoulu
Oy
Turun kauppakorkeakoulu

Julkinen sektori ja muut toimijat

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
-kuntayhtymä
Kela
Keva (Kuntien eläkevakuutus)
Lasten Päivän Säätiö
Liikennevirasto
Metsähallitus
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto
Sitra
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Valtion omistajaohjaus
Y-Säätiö
Ympäristötiedon foorumi

FIBSin Monimuotoisuusverkoston jäsenet 31.12.2017

Yritykset

Accenture Oy
Ahlström Capital Oy
Alma Media Oyj
Anthesis Finland Oy
Asianajotoimisto Borenius Oy
Asianajotoimisto EMPLaw Oy
Barona Group Oy
Berner Oy
CGI Suomi Oy
Deloitte Oy
Diversitas Oy
DNA Oyj
Ekvalita Ab
Elisa Oyj
Empower Oyj
Enact Sustainable Strategies Group
ESS AB
Enne Collective
F-Secure Oyj
Faunatica Oy
Fazer Oy Ab
Fiblon Oy Ab
Fingrid Oyj
Finnair Oyj
Fujitsu Finland Oy
Gaia Consulting Oy
GreenEvent Oy

Halti Oy
Helsinki Capital Partners
Rahastoyhtiö Oy
HOK-Elanto
Huhtamäki Oyj
IBM Oy
IKEA Oy
Intrum Justitia Oy
ISS Palvelut Oy
Kesko Oyj
KONE Oyj
Koskisen Oy
Kuntarahoitus Oyj
L'Oréal Finland
Lassila & Tikanoja Oyj
Lidl Suomi Ky
Mainostoimisto Tasku Oy
Mandatum Life
ManpowerGroup Oy
Meira Oy
Microsoft Oy
Miltton
Mobinet Oy
MPS-yhtiöt
MPY Palvelut Oy
Musiikkitalo
NCAB Group Finland Oy

NCC
Neste Oyj
Neutral.com Aps
Nokia Oyj
Novetos Oy
OP Ryhmä
Opteam Yhtiöt Oy
Outotec Oyj
Polarica Oy
Posti Group Oyj
PwC
Recommended Finland
Reima Oy
Rodinia Oy
Rovio Entertainment Ltd.
Saint-Gobain Finland Oy
Scandic Hotels
Sito Oy
Skanska Oy
Sodexo Oy
Sol Palvelut Oy
Stora Enso Oyj
Suomen 3M Oy
Suomen Tilajavastuu Oy
Suominen Oyj
T-Media
Tokmanni Oy

Tunturi-Hellberg Oy Ltd
UPM-Kymmene Oyj
Varma Keskinäinen
työeläkevakuutusyhtiö

Verso Globe Oy
Vexve Oy
VR-Yhtymä Oy
WhyCo Oy

World of Management
Wärtsilä Oyj Abp
Zeeland Family Oyj
4finance Oy

Kansalaisjärjestöt ja yhdistykset

HENRY ry – Henkilöstöjohdon
ryhmä
Kansalaisjärjestöjen
ihmisoikeussäätiö KIOS sr
Kehitysvammaliitto ry
Lihastautiliitto ry
Plan International Suomi

ProCom Viestinnän ammattilaiset ry
Sosiaalialan Työnantajat ry
Suomen Lähetysseura
Suomen Unicef ry
Suomen Ympäristökasvatuksen
Seura ry
Vakuutuskuntoutus VKK ry

Vammaisten lasten ja
nuorten tukisäätiö
VATES-säätiö
Väestöliitto ry
WWF Suomi

Julkinen sektori ja muut toimijat

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
-kuntayhtymä
Kela
Lasten Päivän Säätiö
Oikeusministeriö
Sisäministeriö
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto
Sitra
Työ- ja elinkeinoministeriö
Y-Säätiö

Oppilaitokset

Amiedu
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Helsingin aikuisopisto /
Toimihenkilöjärjestöjen
Opintoliitto ry
Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu (Xamk)
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy
Tampereen aikuiskoulutusyhdistys
TAKK

Edunvalvonta- järjestöt

Hyvinvointialan liitto
Kaupan liitto ry
Suomen Ekonomit
– Finlands Ekonomer ry

FIBS, Unioninkatu 11, 00130 Helsinki | www.fibsry.fi

Vuosikertomus on ladattavissa pdf-muodossa FIBS:n verkkosivuilta: www.fibsry.fi > Palvelut > Julkaisut

Taitto: Logopolis Graphic Design | Kansikuva: William Bout

